Umeå universitetsbibliotek
Arkiv och specialsamlingar

Handskrift 94.
Redaktören och författaren Karl Örngrims arkiv (1908-2000)

Karl Eriksson, sedermera Örngrim, föddes i Norsjö 1908, son till arbetaren Jon Erik Eriksson och hans hustru Hulda Johanna Öhman. I familjen fanns också två äldre bröder, Baltzar och Fritiof.

Som tonåring arbetade han som malmletare vid Sveriges geologiska undersökning och nitton år gammal fick han anställning på tidningen *Norra Västerbotten* i Skellefteå. Efter tre år flyttade han till Luleå och *Norrbottens-Tidningen*. 1935 debuterade Karl med *Balkanliv i norr* för att året efter tillträda som huvudredaktör på *Haparandabladet*, då Sveriges yngsta på en sådan post.

Finska vinterkriget innebar några dramatiska år som chefredaktör då Haparanda pga kriget befanns vara i händelsernas centrum med journalister från hela världen. Karl utsattes också under denna tid för stora påtryckningar från högern samt tyskvänliga läsare i Tornedalen. Han sägs ha fått sparken från Haparandabladet då han var för tysk-ovänlig. 1944 flyttade han således till Trollhättan och blev redaktör för *Tidningen Trollhättan* till 1949. Därefter flyttade Karl till Karlstad och tog tjänst som chef för nattredaktionen på *Nya Wermlands-Tidningen* där han blev kvar till pensionering.

Karl gav ut femtontalet böcker, däribland *Nattlöparens starka hustru* som blev prisbelönt 1977. Dessutom skrev han ett stort antal noveller, dikter och sångtexter. Som journalist utmärkte han sig för sin kritiska hållning gentemot Tyskland under kriget, vidare sin vassa penna samt dagliga kåserier trots heltidsarbetet som redaktör.

Arkivet efter Karl Örngrim är cirka 2 hyllmeter och innehåller främst manuskript, korrespondens, fotografier och en större klippsamling.

Arkivet är fritt tillgängligt för forskning

Umeå 2006-06-14 (med tillägg 2022-08-10)

Anders Lindberg
Arkivarie

Tillägg
Umeå 2026-10-23
Helena Haage
Arkivarie

Umeå universitetsbibliotek
Arkiv och specialsamlingar

Handskrift 94.
Redaktören och författaren Karl Örngrims arkiv

Innehållsförteckning:

A. Personliga handlingar

A:1-2 Diverse personliga handlingar	1914-2022, odaterat

B. Manuskript

B:1 Tal, romaner, novellsamlingar	1934-1980-tal
B:2 Noveller, kåserier, lyrik, sångtexter, artiklar	1945-1986, odaterat

C. Korrespondens

C:1 Egna brev samt brevskrivare A-M	1931-1995
C:2 Brevskrivare N	1946-1990
C:3 Brevskrivare R-Ö, övriga samt bokförlag	1924-1998

D. Handlingar rörande arkivbildarens verksamhet

D1:1. Haparandabladet	1937-1946
D2:1. Författarskap och andra engagemang	1930-tal-1960-tal
D2:2 Besök i Israel	1968

E. Samlingar

E1:1 Klippsamling – Recensioner	1931-1959
E2:1-11 Pressklipp	1926-2000, odaterat
E3:1-2 Tidningsklipp noveller och andra berättelser	1940-1986, odaterat
E4:1-2 Fotografier	1920-tal-1990-tal

Umeå universitetsbibliotek
Arkiv och specialsamlingar

Handskrift 94.
Redaktören och författaren Karl Örngrims arkiv

Förteckning:

A. Personliga handlingar

Pass	1951-1974, luckor	**A:1**
Medborgarkort	1943	
Presskort	1932-1983, luckor	
Medlemskort och medlemsförteckningar	1957-1982, luckor	
Arbetsintyg och intyg	1927–1949	
Skolhandlingar, bla kortare berättelser	1914-1922 & odaterat	
Diplom och intyg samt konferenshandlingar	1958	
Diverse personliga handlingar	1931-1955, luckor & odaterade	
Fakta kring Karl Örngrim sammanställd av dottern Greta Örngrim	2022	**A:2**
Diverse kvitton	1933–1976	
Korrespondenskurs i bokföring, Brevskolan	1950-tal	
Handlingar från semesterresor	1958–1964	
Handlingar angående namnbytet	1932	
Begravningshandlingar och minnesord efter föräldrarna Jon-Erik och Hulda Eriksson	1944–1947	
Handlingar efter hustrun Gunhild Örngrim. (Respass, begravningshandlingar, tidningsklipp m.m.)	1936–1947	

B. Manuskript

Vid Fars bår, tal vid J.E. Erikssons begravning 4/4 1947	1947	**B:1**
Ödet och vi, korrektur till publicerad diktsamling	1934	
Max Dobbelboms livstrappa, manuskript till roman	1980-tal	
Prinsessan från Värmland, manuskript till roman	1980-tal	
Tobakskaggen: novelletter, manuskript till novellsamling	1980-tal	
Vid profetens skägg: historietter, manuskript till novellsamling	1980-tal	
En charlatan vid himlens port, manuskript under pseudonym ”Måns Åsvind”	odat	
Dödsuret tickar för Jakob Fall, delar av manuskript under pseudonym ”Hermes B.”	odat	

Noveller, manuskript A-J	odat	**B:2**
Noveller, manuskript K-Ö	odat	
Kåserier, manuskript A-L	odat	
Kåserier, manuskript M-Å	odat	
Kåserier, manuskript utan titlar	odat	
Diverse lyrik, manuskript	1945, odat	
Diverse sångtexter, manuskript	1965-1970, odat	
Diverse artiklar, manuskript	1954-1986, odat	

C. Korrespondens

Brev skrivna av Karl Örngrim (16 st)	1937-1989	**C:1**
Brev från vänner, släkt och kollegor: alfabetiskt ordnade A-M	1931-1995	
Brev från vänner, släkt och kollegor: alfabetiskt ordnade N	1946-1990	**C:2**
Brev från vänner, släkt och kollegor: alfabetiskt ordnade R-Ö	1924-1998	**C:3**
Enstaka brev och ej identifierade brevskrivare	1927-1992	
Korrespondens med bokförlag	1945-1991	
Brev till Gunhild Örngrim (2 st)	1941	
Brev till Karin Örngrim (2 st)	1952 & 1963	

D. Handlingar rörande arkivbildarens verksamhet

D1: Haparandabladet

Språkfrågan i Tornedalen: brev, klipp, protokollsutdrag	1937-1938	**D1:1**
Haparandabladet och nazismen: brev, protokollsutdrag	1940-1943	
Konflikten med överste Sandahl: brev, protokollsutdrag, klipp	1942-1946	
Censur av Haparandabladet: brev	1943	

D2: Författarskap och andra engagemang

Kontrakt och royaltyredovisningar för Örngrims böcker	1935-1969	**D2:1**
Illustrationer till noveller och artiklar gjorda av Karl och Åsa Örngrim	1960-tal	
Radioprogram: Sammanställning över radioprogram med Karl Örngrim samt tidningsklipp	1930-tal, odat	
Konferenser: Deltagarlistor och program till div redaktörs-konferenser (bl.a. European Press Conference, England 1958) samt referat från Karl Örngrims föredrag över ämnet ombrytning, (Enköpingskonferensen 1960)	1955-1963	
Besök i Israel -korrespondens, broschyrer & mindre böcker	1968	**D2:2**

Umeå universitetsbibliotek
Arkiv och specialsamlingar

E. Samlingar

E1: Klippsamling – Recensioner

Recensioner: "Kronvraket Frodin och varulven" 1933 "Ödet och vi" 1934 "Balkanliv i norr" 1935 "Ur skymda marker" 1937 "Möte med Trätälja" 1953 "Huram och stepparen" 1958 "Äventyret med silverguden" 1959 (ingår även korrespondens)	1931-1959	**E1:1**

E2: Tidningsklipp

Flertalet är författade av Karl Örngrim under olika namn.

Tidningsurklipp insatta i ”Peder Prtäntares Poesialbum” 1945 Klippalbum med blandade tidningsklipp 1926-1950, luckor Klippalbum med krönikor 1944-1945	1926-1950, luckor	**E2:1**
Klippalbum med krönikor 1945-1948 samt ett klipp från 1940 Klippalbum med tidningsklipp från tidningen Trollhättan och Lilla Edet posten 1948-1949	1940-1949, luckor	**E2:2**
Lösa tidningsklipp ur blandade tidningar samt några kompletta tidningar	1931-1939, luckor	**E2:3**
Lösa tidningsklipp ur blandade tidningar samt några kompletta tidningar	1940-1959	**E2:4**
Lösa tidningsklipp ur blandade tidningar samt några kompletta tidningar	1960-1991, luckor	**E2:5**
Tidningsklipp från Nya Wermlands tidning limmade på kartongark, september 1966 - april 1968	1966-1968	**E2:6**
Tidningsklipp från Nya Wermlands tidning limmade på kartongark, maj 1968 - november 1970	1968-1970	**E2:7**
Tidningsklipp från Nya Wermlands tidning limmade på kartongark, december 1973 – januari 1977	1973-1977	**E2:8**
Lösa tidningsklipp från Nya Wermlands tidning	1949-1970, luckor	**E2:9**
Lösa tidningsklipp från Nya Wermlands tidning	1973-1989, luckor samt odaterat	**E2:10**

Tematiskt ordnade pressklipp samt familjenotiser	Ca 1949-2000, Luckor	**E2:11**

E3: Tidningsklipp av noveller och andra berättelser
I huvudsak författade av Karl Örngrim

Publicerade noveller och berättelser ”Svarta Gabriel” i DN 28/4 1940 ”Eremiten” i NWT 31/1 1959 ”Påskgästen” i NWT påsken 1959 ”Se upp för tågmördaren” i NWT 18/4 1959 ”Fantomen i teaterskogen” i NWT 9/5 1959 ”Spöket i blå paviljongen” (3 delar) trol. 1959 ”Ropet” trol. 1959 ”Vindrivna” i NWT 2/1 1960 ”Desperadon” i NWT 23/1 1960 ”Midsommarvaka” 24/6 1960 ”Offer för välmening” 6/8 1960 ”Mäster Pucks stuga” 24/9 1960 ”Munspelen” i NWT Julen 1960 ”Poststölden” trol 1960 ”Tobakskaggen” i NWT trol 1960 ”Pistolen” trol 1960 ”Kvarnsommaren” trol 1960 ”Fridstörare” i Värmländsk julglädje 1961 ”Hörluren” i Kring lägerelden nr 4 april 1962 ”Studenten” i SvD 20/5 1962 ”Pariserhjulet” trol 1962 ”Studenten” i Borås tidning trol 1962 ”Palestinakväll” trol 1962 ”Herrskapet Janssons påskgäst” i Borås tidning 14/4 1963 ”Huram och stepparen” följetong i Triumf nr 20-35 1964 ”Twist i blåst” i Borås tidning 20/4 1964 ”Grinden” i Borås tidning 24/5 1964 ”Twist i blåst” 1964 ”Vackra, vita demoner” i NWT 16/1 1965 ”Vackra vita demoner” i BT 5/4 1965 ”Knivmakaren som ljög” 30/4 1965 ”Fången i hjulet” 15/5 1965 ”Offer för välmening” i ÖCs bilaga 9/10 1965 ”Mäster Pucks stuga” i Regnbågen ÖC 5/11 1965 ”Svarta Gabriel” i BT 21/11 1965 ”Berguven” i DN 4/12 1965 ”Den sista kvällen” 5/2 1966 ”Bärplockerskorna” i BT 24/4 1966 ”Ett offer för välmening” i Borås tidning 18/9 1966 ”Den sista kvällen” i Östgöta Corresp. 8/10 1966 ”Biografkungen” trol 1966 ”Den sista kvällen” i NWT 20/5 1967 ”Syster Auroras vängåva” 17/6 1967 ”Grinden” 29/7 1967	1940-1967, luckor	**E3:1**

”Berguven” i NWT 16/9 1967
”Den stora kvällen” i NWT julnummer 1967

Publicerade noveller och berättelser ”Desertör vi minns” 2/3 1968 ”Månfararna” 6/4 1968 ”Den perfekte människokännaren på resa” 15/6 1968 ”Släktkrönika” 12/10 1968 ”Julen i tingshuskammaren” i NWT Julläsning 1968 ”Släktkrönika” i Triumf nr 4 1969 ”Tobakskaggen” i Julpost 1971 ”Julen i tingshuskammaren” i Värmländsk Julglädje 1972 ”Soldat utan gevär” i Dalarnes Jul 1974 ”Soldat utan gevär” i Värmländsk Julglädje 1975 ”Berguven” i Dalarnes Jul 1975 ”Vendetta i Värmland” följetång i Triumf nr 9-13 1977 ”Gumman i hucklet” i Bra Böckers medlemstidning trol. 1977 ”Syster Auroras vängåva” i Kvällsstunden 7/8 1982 ”Den stora kvällen” i Kvällsstunden 11/4 1986 ”Vendetta i Värmland” (första avsnittet) odaterat ”Lundström och bakelsen” i Lördagsbladets julnummer, oklart år	1968-1986, luckor, odaterade	**E3:2**

E4: Fotografier

Fotografier av Karl Örngrim samt familjebilder	1920-tal – 1990-tal	**E4:1**
Blandade fotografier samt negativ	1920-tal – 1990-tal	**E4:2**